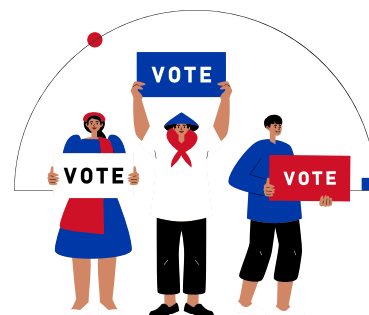

CALEA CĂTRE UE: PROGRESE ȘI OPORTUNITĂȚI PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

De ce autoritățile de la Chișinău au decis să organizeze referendumul privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană în această toamnă? Care sunt principalele obiective ale referendumului? Ce măsuri sunt luate pentru a informa cetățenii despre rostul referendumului și necesitatea integrării Moldovei în UE? Ce trebuie să știe cetățenii despre referendum? Aflați în acest buletin informativ.

Interviu cu un expert

Igor Zaharov, consilierul Președintelui Republicii Moldova pentru afaceri europene și comunicare strategică, a răspuns la cele mai actuale întrebări despre referendum și începerea negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.

CELE MAI RELEVANTE ȘTIRI PRIVIND ADERAREA MOLDOVEI LA UE

A început perioada electorală a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional

Pe 1 august 2024 a început perioada electorală a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, care vor avea loc în data de 20 octombrie 2024, odată cu referendumul republican constituțional privind aderarea țării noastre la UE.

Potrivit Codului Electoral, perioada electorală durează până în ziua în care rezultatele alegerilor prezidențiale și ale referendumului sunt confirmate de către Curtea Constituțională.

În această perioadă vor fi ajustate și aprobate actele normative subsecvente legii electorale, vor fi constituite organele electorale ierarhic inferioare, vor fi desemnați și înregistrați candidații pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și participanții la referendum. La fel, vor fi organizate instruirii pentru funcționarii electorali și alți subiecți electorali, vor fi desfășurate activități de informare pentru alegători, actualizate listele electorale și pregătite modelele buletinelor de vot și ale altor materiale electorale.

Conform Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor electorale, perioada de desemnare și înregistrare a candidaților la funcția de Președinte și a participanților la referendum va începe pe 21 august 2024, iar campania electorală pe 20 septembrie 2024.

La alegerile prezidențiale și referendumul din 20 octombrie, cetățenii moldoveni aflați în SUA, Canada, Norvegia, Suedia, Finlanda și Islanda vor vota prin corespondență. Președinta CEC, Angelica Caraman, a vorbit despre modul în care se va desfășura votul prin corespondență: „Alegătorii care au optat pentru această modalitate de vot vor primi notificări la ce etapă se află cererea lor. Dacă plicul a fost transmis către ei, vor primi această notificare. Dacă organul electoral nu va recepționa plicul, iarăși vor primi această notificare și li se va comunica despre modalitatea de a merge la secția de votare, în cazul în care, din anumite motive, plicul nu va fi restituit în timp util către biroul electoral. Așa cum prevede legea, vom veni cu anumite concluzii și cu propuneri privind implementarea la scară largă a acestei metode alternative de vot”.

Potrivit CEC, înregistrarea pentru votul prin corespondență este obligatorie. Cetățenii moldoveni aflați pe teritoriul celor șase țări se pot înregistra online accesând inregistrare.cec.md.

Coordonarea Politicii de Coeziune a UE – un pas esențial pentru integrarea Republicii Moldova

Chișinăul a găzduit un seminar de două zile intitulat „Coordonarea politicii de coeziune a Uniunii Europene”, organizat de Ministerul Fundațiilor și Politicii Regionale din Polonia în colaborare cu Oficiul pentru Integrare Europeană din Moldova. Evenimentul a reunit membrii grupului de lucru responsabil de capitolul 22 „Politica regională și coordonarea instrumentelor structurale”, precum și reprezentanți ai subdiviziunilor relevante ale Cancelariei de Stat.

Acest seminar reprezintă un pas important pentru Republica Moldova în procesul său de integrare europeană. Discuțiile cu experții polonezi s-au axat pe cadrul juridic și instituțional pentru gestionarea politicii de coeziune a UE, gestionarea fondurilor structurale și auditul acestora. Experiența Poloniei a fost valoroasă pentru participanții moldoveni, oferindu-le perspective și lecții practice aplicabile în contextul moldovenesc.

Politica de coeziune a Uniunii Europene este un instrument fundamental pentru reducerea diferențelor regionale și promovarea dezvoltării echilibrate în toate statele membre. Pentru Republica Moldova, înțelegerea și aplicarea eficientă a acestei politici sunt esențiale pentru a beneficia de fondurile structurale ale UE, care pot sprijini dezvoltarea infrastructurii, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții cetățenilor.

Polonia, care a trecut printr-un proces similar de integrare europeană, este un exemplu de succes în utilizarea fondurilor de coeziune pentru dezvoltarea regională. Experiența poloneză în acest domeniu oferă Moldovei un model de bune practici și strategii eficiente. Discuțiile din cadrul seminarului au permis reprezentanților moldoveni să înțeleagă mai bine provocările și oportunitățile asociate cu gestionarea fondurilor structurale și implementarea politicilor de coeziune.

Pentru Republica Moldova, seminarul reprezintă mai mult decât un simplu schimb de informații. Este un pas concret în pregătirea pentru negocierile privind Capitolul 22 al acquis-ului comunitar. Acest capitol este crucial pentru alinierea Moldovei la standardele europene și pentru accesarea fondurilor UE destinate dezvoltării regionale.

Integrarea europeană a Republicii Moldova necesită un efort comun din partea autorităților, instituțiilor și societății civile. Evenimente precum seminarul organizat în colaborare cu Polonia sunt esențiale pentru consolidarea capacităților administrative și pentru crearea unui cadru instituțional solid. Implementarea eficientă a politicilor de coeziune va contribui la reducerea disparităților regionale și la dezvoltarea echilibrată a întregii țări.

LANSAREA NEGOCIERILOR DE ADERARE A REPUBLICII MOLDOVA LA UE – UN TEST DE REZILIENȚĂ

Maia Sandu, despre referendum: Kremlinul se teme de decizia moldovenilor

Declarațiile președintelui Maia Sandu privind organizarea referendumului constituțional pentru aderarea Republicii Moldova la UE marchează un moment crucial în evoluția politică a țării. Decizia de a organiza acest exercițiu în toamna anului 2024 reflectă o oportunitate unică, pe care Sandu o descrie ca fiind un „tren” care nu trebuie ratat. Contextul actual, în care instituțiile europene manifestă o deschidere fără precedent față de extinderea Uniunii Europene, oferă Republicii Moldova șansa de a-și consolida locul în familia europeană, însă acest drum nu este lipsit de provocări.

Una dintre principalele teme abordate de Maia Sandu

este teama Kremlinului față de decizia poporului moldovean de a se apropia de Occident. Această frică nu este nefondată, având în vedere că un rezultat favorabil al referendumului ar putea reprezenta un pas semnificativ în direcția desprinderii Republicii Moldova de sfera de influență rusă. De asemenea, Sandu subliniază importanța mobilizării nu doar a cetățenilor, ci și a instituțiilor statului, a societății civile, precum și a mediului economic și academic, pentru a asigura succesul negocierilor cu UE.

Referendumul este văzut ca un test decisiv pentru viitorul european al Republicii Moldova. Prin acest plebiscit, cetățenii vor avea ocazia să-și exprime clar dorința de a adera la Uniunea Europeană, un pas care ar putea schimba profund traiectoria țării. Argumentul lui Sandu că aderarea la UE nu este un proiect personal sau politic, ci unul național, subliniază dimensiunea colectivă a acestei decizii, care va afecta nu doar generațiile prezente, ci și pe cele viitoare.

Drumul către integrarea europeană nu va fi însă unul ușor. Republica Moldova se confruntă cu provocări interne semnificative, inclusiv corupția endemică și vulnerabilitățile economice, care ar putea încetini progresul. În plus, presiunile externe, în special cele venite din partea Rusiei, vor continua să fie o piedică majoră. Moscova, prin intermediul unor campanii de dezinformare și influență, va încerca să descurajeze participarea la referendum și să submineze eforturile pro-europene ale Chișinăului.

Cu toate acestea, dacă referendumul va avea un rezultat pozitiv, iar Republica Moldova va continua să facă progrese în implementarea reformelor necesare, aderarea la UE ar

MAIA SANDU, Președintele Republicii Moldova

putea deveni o realitate până în anul 2030. Succesul acestui proces depinde în mare măsură de voința politică internă și de capacitatea liderilor moldoveni de a convinge cetățenii să se implice activ în acest proiect național. În final, drumul către integrarea europeană este mai mult decât o opțiune politică; este o alegere strategică pentru viitorul Republicii Moldova, care ar putea asigura stabilitatea, prosperitatea și securitatea țării pe termen lung.

NATALIA STERCUL, Directoarea executivă a Asociației pentru Politica Externă (APE)

Problema activismului civic și a consolidării eforturilor populației din Moldova pe drumul către UE devine din ce în ce mai acută în preajma referendumului. Pe lângă eforturile structurilor de putere, se creează inițiative civice, se desfășoară diverse acțiuni în sprijinul integrării europene, se intensifică eforturile reprezentanților mediului de afaceri, ale personalităților culturale și sportive cunoscute. Se mobilizează la maxim toate forțele și resursele posibile.

De ce, în ciuda acestor eforturi, în rândul populației din Moldova nu s-a format o coeziune, încă mai există îndoeli și chiar frici, iar deseori se pot auzi opinii complet polare despre aderarea Moldovei la UE?

La această întrebare a încercat să răspundă directorul executiv al Asociației pentru Politica Externă, Natalia Stercul.

„Populația Moldovei este susceptibilă la diverse tipuri de manipulări, speculații politice și dezinformări, care se intensifică pe fundalul proceselor electorale ce se apropie. Se observă o activizare a forțelor prorusești, care este orientată spre destabilizarea societății și subminarea parcursului european. Unul dintre exemplele recente poate fi răspândirea în nordul Moldovei, unde este concentrată o parte semnificativă a populației vorbitoare de limbă rusă, a unor panouri cu sloganuri antieuropene și lozinci absolut primitive. Din păcate, nu am reușit să dezvoltăm o rezistență și societatea continuă să fie extrem de vulnerabilă la diverse fenomene distructive, ceea ce generează anumite frici și provoacă temeri în rândul cetățenilor. Schimbările sunt întotdeauna dificile și necesită pregătire, voință, eforturi. Politizarea excesivă a referendumului creează, de asemenea, un teren nefavorabil pentru diverse manipulări. Consolidarea eforturilor structurilor de putere, inițiativele civice, implicarea în acest proces a personalităților culturale și sportive permit echilibrarea situației și înlăturarea temerilor nejustificate, precum și creșterea nivelului de informare a tuturor categoriilor de populație.

Drumul spre UE este singura șansă pentru Moldova, care va aduce stabilitate țării în fața provocărilor existente și va permite generațiilor viitoare să își realizeze potențialul, asigurând totodată dezvoltarea stabilă și continuă a statului nostru. Am parcurs cu adevărat un drum lung de integrare europeană, iar UE ne-a oferit întotdeauna o mână

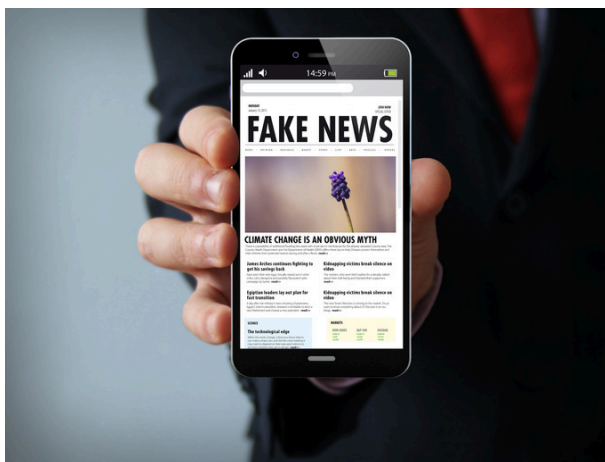
de ajutor, a acordat sprijin variat, a deschis noi oportunități pentru reprezentanții mediului de afaceri, antreprenori, fermieri. Cu toții suntem potențiali beneficiari ai ajutorului UE, deoarece orașele și satele, infrastructura rutieră, obiectivele culturale, instituțiile de învățământ, toate s-au transformat. Se apropie momentul în care trebuie să răspundem cu reciprocitate și să ne exprimăm angajamentul comun față de aspirațiile europene. De aceea, consolidarea eforturilor în această direcție este o problemă de primă importanță pentru viitorul țării noastre, al cetățenilor săi și al generațiilor viitoare. Este necesar să înțelegem că ne aflăm în faza inițială a transformărilor și drumul spre UE ne va aduce schimbări calitative în toate domeniile, ceea ce implică stabilitate, prosperitate și bunăstare”, a subliniat directoarea executivă a APE.

Un alt răspuns la această întrebare l-am primit de la **analistul politic Mark Mazureanu**, care consideră că nu există o consolidare reală a societății, deoarece cetățenii moldoveni nu înțeleg pe deplin ce înseamnă de fapt să faci parte din Europa – un spațiu cultural și economic unitar.

„Majoritatea populației din Moldova așteaptă de la UE creșterea pensiilor, a salariilor și a beneficiilor sociale, ceea ce, în esență, nu poate fi oferit de UE. Mulți preferă să se mulțumească cu informații de pe rețelele sociale, precum TikTok, și canalele de televiziune rusești, decât să apeleze la fapte reale, să verifice informațiile, să le analizeze. Este necesar să creștem nivelul de alfabetizare media al populației. Educația și transparența sunt esențiale în acest proces.

MARK MAZUREANU, expert ASIST Analytics

Autoritățile trebuie să explice foarte clar populației care sunt exact beneficiile din partea UE, oferind exemple concrete ale rezultatelor deja obținute. În același timp, sunt importante și chestiunile legate de viabilitatea economică a cetățenilor, capacitatea lor de plată, stabilitatea financiară. Creșterea nivelului de trai al populației va duce automat la consolidarea societății și va crește nivelul de implicare civică în procesele social-politice”, a menționat Mark Mazureanu.

INTERVIU CU IGOR ZAHAROV, CONSILIER AL PREȘEDINTEI MAIA SANDU

- De ce autoritățile de la Chișinău au decis să organizeze referendumul privind aderarea Republicii Moldova la UE în această toamnă? Credeți că este momentul potrivit pentru o astfel de inițiativă?

Deciziile curajoase și bune pentru țară nu pot fi amânate - cel mai bun timp de a lua astfel de decizii este acum. Am tot ezitat ani la rând să fim mai fermi, mai curajoși și am tot pierdut oportunități. Nu putem să mai așteptăm încă 30 de ani, să ne lăsăm șantajați și intimidați. Trebuie să ne alegem calea noastră, calea păcii și a bunăstării și să o urmăm cu determinare.

Uniunea Europeană nu este doar despre viitor, ci și despre prezent. Cu o deschidere fără precedent din partea UE, Moldova are o oportunitate unică de a accelera procesul de integrare europeană.

De aceea, Președinta Maia Sandu a inițiat organizarea acestui referendum și a început imediat discuțiile cu reprezentanții societății civile și a partidelor politice, dar și specialiști din diverse domenii. Această oportunitate și deschidere din partea partenerilor europeni se datorează progreselor semnificative pe care le-am realizat în ultimii doi ani în procesul de integrare europeană. Aceste progrese rapide ne dau speranță și încredere că putem continua în același ritm. Totuși, este responsabilitatea noastră să demonstrăm că cetățenii Republicii Moldova își doresc să urmeze această cale.

Organizarea referendumului privind integrarea europeană răspunde și nevoii de a contracara percepția că aderarea la UE este proiectul unei singure persoane sau al unui grup restrâns. Aceasta va demonstra tuturor că dorința de integrare este un consens național, nu doar viziunea liderilor actuali. Participarea activă și decizia exprimată în cadrul referendumului vor responsabiliza guvernarea să pună în practică voința poporului, consolidând astfel parcursul european al țării noastre ca o direcție de dezvoltare agreată de întreaga societate.

- Care sunt principalele obiective ale referendumului?

Probabil ați auzit-o deseori pe Președinta Sandu afirmând că obiectivul nostru principal este păstrarea păcii și asigurarea bunăstării pentru cetățenii noștri. Cea mai avantajoasă și mai rapidă cale pentru realizarea acestor obiective este integrarea în Uniunea Europeană. Acesta a fost și obiectivul principal atunci când s-au pus bazele creării Uniunii

Igor Zaharov, Consilier al Președintelui Republicii Moldova pentru afaceri europene și comunicare strategică

Europene - garanția păcii.

Țările din UE trăiesc de peste 70 de ani în bună înțelegere și cooperare, ceea ce le permite o dezvoltare economică mai mare și mai rapidă. Și Moldova trebuie să devină membră UE cât mai rapid - să punem țara la adăpost, să o ferim de primejdii. Pentru că Uniunea Europeană este un proiect al bunăstării, unde cetățenii au venituri mai mari și locuri de muncă mai bine plătite. De exemplu, în 2004, a avut loc cea mai mare extindere

a UE, atunci când 10 noi state au aderat la blocul comunitar. Pe parcursul ultimelor două decenii, în aceste țări salariile reale s-au dublat, iar în unele chiar s-au triplat; nivelul sărăciei s-a redus de două ori, iar speranța de viață a crescut cu 4 ani, de la 75 la 79 de ani.

Decizia este simplă - să consacram în Constituție direcția de dezvoltare europeană a Republicii Moldova pe care o merită cetățenii noștri.

- Cum credeți că va influența rezultatul acestui exercițiu parcursul de integrare europeană al țării?

Decizia de la referendum va defini soarta țării pentru mulți ani înainte. Participând la referendum ne decidem viitorul și nu-i lășăm pe alții să decidă pentru noi. Este important să avem o rată de participare cât mai ridicată la acest referendum. Pentru prima dată, avem susținerea absolut tuturor statelor membre ale Uniunii Europene. Statele membre ne zic clar - Republica Moldova este binevenită în UE.

Acum depinde de noi să dorim ca acest lucru să devină realitate și, desigur, să muncim în fiecare zi pentru asta. De aici vine și inițiativa Președintei Sandu de a organiza acest referendum. Un referendum republican, constituțional, în cadrul căruia cetățenii Republicii Moldova să ia o decizie care va fi înscrisă în Constituția țării. Astfel, vom avea certitudinea că procesul de integrare europeană va deveni ireversibil pentru țara noastră.

- Ce măsuri sunt luate pentru a informa cetățenii despre rostul referendumului și necesitatea aderării Moldovei la Uniunea Europeană?

Mă bucur să observ că, sondaj după sondaj, sprijinul pentru procesul de integrare europeană este în creștere. Acest lucru se datorează, în mare parte, coagulării societății noastre: oameni de cultură, societatea civilă, oamenii de afaceri, mediul academic și cetățenii din satele și orașele noastre – toți vin cu mesaje de susținere. La consultările organizate de Președinta Maia Sandu participanții și-au exprimat susținerea pentru promovarea parcursului european al Moldovei.

Atât Guvernul, cât și partenerii noștri desfășoară diverse campanii pentru a explica beneficiile aderării la UE. De exemplu, dacă ne uităm la două state, unul vecin, România, și altul cu similarități geografice și demografice, precum Lituania, vedem cum s-a schimbat viața în aceste țări. Lituania a înregistrat o creștere economică spectaculoasă după aderarea la UE. În 2003, salariul mediu pe economie era de doar 335 de euro, iar în 2023 a ajuns la 2110 euro. Similar, pensia medie de vârstă a crescut de la 114 euro în 2004 la 645 de euro în 2023.

În România, salariul mediu lunar în 2007 era de 380 de euro, iar în 2023, la 15 ani după aderare, acest salariu lunar este de aproximativ 1450 de euro. Pensia medie de vârstă lunară în 2023 a fost de 420 de euro, în comparație cu 82 de euro în 2007. Cifrele nu mint. Avantajele aderării sunt clare.

Nu în ultimul rând, aș dori să menționez că societatea civilă are un rol extrem de important în explicarea procesului de integrare și a avantajelor acestuia. În acest sens, mă bucur să constat că s-a reușit coalizarea mai multor ONG-uri și personalități marcante, care să promoveze dezideratul de aderare la UE.

- Online și în societate circulă mai multe mituri legate de aderarea Moldovei la UE. Cum autoritățile intenționează să răspundă acestor dezinformări?

Le-aș numi altfel decât mituri. Ce propagă Kremlinul și cei plătiți de Kremlin sunt minciuni grave. Ei au un singur scop – să slăbească încrederea cetățenilor noștri în instituțiile statului și să blocheze desfășurarea alegerilor libere în Moldova.

Instituțiile statului acționează prin acțiuni de combatere a falsurilor, dar și de prevenție – îndemnăm cetățenii să se informeze din surse oficiale, să verifice sursa informației, să fie atenți la știrile care încearcă să inducă panică sau să divizeze societatea. Campaniile de denigrare au început demult, dar este limpede că se vor intensifica.

Am încrederea că nicio minciună nu va reuși totuși să oprească Moldova din calea ei. Am încredere că fiecare, acolo unde este, se va implica și va explica câtor mai mulți cu argumente clare despre de ce Uniunea Europeană este locul unde aparținem, despre beneficiile aderării la UE și despre importanța referendumului din această toamnă.

- Ce trebuie să știe cetățenii despre referendum? Cum va fi organizat acesta?

Referendumul este un pas necesar, firesc și logic pentru a confirma voința cetățenilor noștri și pentru a asigura ireversibilitatea procesului de aderare la UE. Actele adoptate prin referendum republican au putere juridică după confirmarea rezultatelor de către Curtea Constituțională și sunt executorii pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Pe 20 octombrie 2024, cetățenii Republicii Moldova vor fi chemați la urne pentru a decide dacă își doresc ca aderarea la Uniunea Europeană să fie consfințită în Constituție. În buletinul de vot, se va găsi integral conținutul proiectului de modificare a Constituției. Partea inferioară a buletinului va conține întrebarea: „Susțineți modificarea Constituției în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană?”, cu două variante de răspuns: „Da” sau „Nu”. Referendumul va avea loc în aceeași zi cu alegerile prezidențiale.

Este important să menționăm că, pentru prima dată, se poate vota prin corespondență în 6 țări la aceste alegeri. Pentru aceasta, moldovenii din SUA, Canada, Islanda, Finlanda, Norvegia și Suedia trebuie să se înregistreze în prealabil pe inregistrare.cec.md.

- Recent, președinta Maia Sandu a semnat decretul privind începerea negocierilor de aderare a Republicii Moldova la UE. Ce presupune acest proces?

Într-adevăr, cu câteva zile înainte de lansarea oficială a negocierilor de aderare, Președinta Maia Sandu a semnat decretul privind inițierea negocierilor și împuternicirea viceprim-ministrei Cristina Gherasimov în calitate de negociator-șef din partea Republicii Moldova.

Acest proces complex de negocieri a fost lansat pe 25 iunie, la Luxemburg, atunci când delegația noastră, condusă de Prim-ministrul Dorin Recean, a participat la Conferința Interguvernamentală Moldova-UE, organizată de Președinția Belgiană a Consiliului Uniunii Europene. Este un exercițiu complex deoarece, din acel moment și până la aderare, Moldova trebuie să parcurgă toate cele 35 de capitole de negocieri, grupate în 6 blocuri. În prezent, țara noastră se află în procesul de evaluare a conformității legislației naționale cu cea a UE, cunoscut sub numele de screening.

În curând, vom deschide primele capitole de negocieri. Toate negocierile încep și se termină cu grupul de capitole legate de valorile fundamentale: justiția, drepturile omului, statul de drept. Acest domeniu, al justiției și statului de drept, va fi domeniul critic de reformare, care va necesita cel mai mult timp și efort din partea noastră.

Așadar, avem încă câțiva pași importanți de îndeplinit. Pe parcursul negocierilor, țara noastră trebuie să implementeze legislația și standardele UE în toate cele 35 de capitole de negociere. După ce negocierile cu toate cele 27 de guverne ale UE sunt încheiate, Comisia Europeană va emite o Opinie privind gradul nostru de pregătire pentru a deveni membri. Pe baza acestei Opinii, statele membre decid unanim să încheie negocierile, iar Parlamentul European trebuie să își ofere acordul. Imediat după, are loc ratificarea Tratatului de Aderare de către toate statele membre, dar și țara candidat - moment în care Republica Moldova va deveni stat membru UE cu drepturi depline.

Păreră dvs. contează!
Vă rugăm să scanați acest QR cod și să completați un formular în care să ne lăsați o recenzie. Vă mulțumim!

Acești pași tehnici ne vor ajuta să devenim un stat european, cu instituții europene, și se fac nu pentru a bifa realizările în rapoarte, dar pentru a moderniza Moldova, a îmbunătăți serviciile și nivelul de trai al cetățenilor la noi acasă.